

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2015/33 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2018/81

Karar Tarihi: 8/11/2018

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Gezi Partisi 2014 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Alparslan ALTAN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ'in katılımlarıyla 26/5/2016 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Gezi Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir-gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Gezi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2014 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Sadettin CEYHAN tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2014 yılı gelirleri toplamının 62.739,13 TL, giderler toplamının 67.921,38 TL olduğu anlaşılmaktadır.

5. Partinin 2014 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu; bu hâliyle 2014 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 22.733,36 TL olup bunun 5.595,00 TL'si üye yıllık aidatlarından, 17.138,36 TL'si bağış gelirlerinden oluşmaktadır.

7. Parti Genel Merkezinin 2014 yılı defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Gezi Partisi Genel Merkezine gönderilen yazıyla;

"Partinizin 2014 yılı hesabı ile ilgili olarak aşağıda belirtilen bilgilere ve belgelere ihtiyaç duyulmuştur.

Yevmiye No	Yevmiye Tarihi	Açıklama	Tutar (TL)
3	8.01.2014	Burhan Akşahin	50,00
4	9.01.2014	Özcan Arslan	50,00
5	9.01.2014	Fatma Paraş	100,00
6	9.01.2014	Hasan Paraş	100,00
7	10.01.2014	İnci Şimşek	100,00
15	3.02.2014	Burhan Akşahin	50,00
16	4.03.2014	İlgın Şeker	600,00
17	7.02.2014	Özcan Arslan	50,00
22	1.03.2014	Ferda Bekteşer	400,00
23	4.03.2014	Burhan Akşahin	50,00
24	4.03.2014	Kadri Aslan	50,00
25	7.03.2014	Serkan Duman	150,00
31	10.03.2014	Özcan Arslan	50,00
32	17.03.2014	Kadri Aslan	50,00
33	31.03.2014	Fatma Paraş	100,00
34	21.03.2014	Hasan Paraş	100,00
35	31.03.2014	İnci Şimşek	100,00
36	2.04.2014	Burhan Akşahin	50,00
38	4.04.2014	İlgın Şeker	300,00
39	8.04.2014	Özcan Arslan	50,00
48	15.04.2014	Kadri Aslan	50,00
49	15.04.2014	Pınar Taşkın	300,00
50	5.05.2014	İlgın Şeker	300,00
51	7.05.2014	Özcan Arslan	50,00
52	8.05.2014	M. Ali Bekteşer	250,00
53	13.05.2014	M. Ali Bekteşer	250,00
54	14.05.2014	Kadri Aslan	50,00

55	15.05.2014	Yasemin Conker	200,00
57	21.05.2014	Sezai Akdemir	150,00
58	22.05.2014	Berna Erer	200,00
59	22.05.2014	Gülin Bostan	300,00
60	22.05.2014	Mine Sarıbey	200,00
61	22.05.2014	Esra Öztuna	300,00
62	23.05.2014	Fatma Paraş	590,00
63	26.05.2014	Ayşe L. Akat	50,00
64	26.05.2014	Yalçın Akşahin	200,00
65	27.05.2014	İdil E. Türkoğlu	50,00
66	27.05.2014	Yasemin Conker	950,00
68	5.06.2014	Ayşe C. Tekman	40,00
69	9.06.2014	Özcan Arslan	50,00
72	16.06.2014	Kadri Aslan	50,00
73	30.06.2014	Cem Köksal	600,00
74	7.07.2014	Özcan Arslan	50,00
75	9.07.2014	Fatma Paraş	160,00
76	9.07.2014	Ayşe C. Tekman	40,00
79	14.07.2014	Kadri Aslan	50,00
80	15.07.201	Sermin Tuncay	120,00
81	24.07.204	Lütfiye Tere	300,00
82	31.07.2014	Sıdıka Bekteşer	600,00
83	1.08.2014	Azize Uslu	320,00
84	7.08.2014	Özcan Arslan	50,00
85	8.08.2014	Sıdıka Bekteşer	600,00
86	12.08.2014	Fatma Paraş	100,00
87	14.08.2014	Kadri Aslan	50,00
88	1.09.2014	Müge Çubukçu	200,00
89	3.09.2014	Ekin Kohen	200,00
90	3.09.2014	Feyza Berkman	200,00
91	5.09.2014	Cansın Çoloğlu	100,00
92	5.09.2014	Gökhan Sesen	100,00
93	5.09.2014	Vasıf Cımrık	200,00
94	05.0.92014	Sıdıka Bekteşer	150,00
95	5.09.2014	SMS Bağış	20,40
96	5.09.2014	Sebahat Çıdal	400,00
97	5.09.2014	Özcan Arslan	50,00
98	8.05.2014	Serkan Duman	50,00
99	8.05.2014	Sıdıka Bekteşer	50,00
100	8.09.2014	Elif T. Taht	150,00
101	8.09.2014	Soma İçin Bağış	1.000,00
102	8.09.2014	Pembe C. Erk	600,00
103	8.09.2014	Güzide Bırakın	200,00

104	12.09.2014	Kadri Aslan	50,00
105	15.09.2014	Cem Köksal	250,00
106	16.09.2014	Fatma Paraş	50,00
107	26.09.2014	Özcan Arslan	50,00
108	1.10.2014	Fatma Paraş	50,00
109	8.10.2014	Fatma Aksu	100,00
110	8.10.2014	Nurgül Güney	150,00
111	8.10.2014	Hakan A. Toker	300,00
112	9.10.2014	Güzide Bırakın	95,00
113	9.10.2014	İnci Şimşek	50,00
114	9.10.2014	Pınar Taşkın	50,00
115	9.10.2014	Y. Emre İpek	50,00
117	14.10.2014	Kadri Aslan	50,00
118	3.11.2014	Özcan Arslan	50,00
122	12.11.2014	Fatma Paraş	50,00
123	14.11.2014	Kadri Aslan	50,00
124	1.12.2014	Özcan Arslan	50,00
125	3.12.2014	Pınar Taşkın	50,00
129	11.12.2014	Fatma Paraş	50,00
130	15.12.2014	Kadri Aslan	50,00
131	18.12.2014	M. Ali Bekteşer	4,96
TOPLAM:			15.490,36

Partinizin 2014 yılı işletme defterinde kayıtlı olan ve yukarıdaki tabloda ayrıntıları verilen toplam 15.490,36 TL tutarında gelire ilişkin makbuz gelir evrakları içerisinde bulunmamaktadır.

Söz konusu belgelerin varsa gönderilmesi, aksi takdirde gönderilmeme nedenlerinin izahı” istenmiştir.

Parti tarafından söz konusu yazıya cevap verilmemiştir.

2820 sayılı Kanun’un 69. maddesinde “Bir siyasi partinin bütün gelirleri, o siyasi partinin tüzelkişiliği adına elde edilir. / Siyasi partilerin genel merkezlerinin ve teşkilat kademelerinin gelirleri, parti merkez karar ve yönetim kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bastırılan ve parti teşkilat kademelerine gönderilen gelir makbuzlarının seri ve sıra numaralarına ait kayıtlar parti genel merkezinde tutulur. Parti teşkilat kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısıyla parti merkez karar ve yönetim kuruluna karşı mali sorumluluk taşırlar. / Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyenin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır. / Makbuzların asıl kısımlarıyla dip koçanlarında aynı sıra numarası bulunur. Makbuz dip koçanlarının saklama süresi, Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının ilgili partiye bildirilme tarihinden itibaren beş yıldır.”, 75. maddesinin dördüncü fıkrasında, “Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler

dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir.” ve 76. maddesinin üçüncü fıkrasında “Bu Kanun’un 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereği siyasi partiler elde ettikleri gelirleri parti tüzel kişiliği adına ve parti merkez ve karar yönetim kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında ilgili defterlere kaydederek elde etmeleri gerekmektedir. Yine siyasi partilerin makbuz dip koçanlarını, Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının ilgili partiye bildirilme tarihinden itibaren beş yıl süreyle saklamaları zorunludur. Bu sebeple Partinin işletme defterine kaydedilen ancak 2014 yılı gelir evrakları içinde makbuzu bulunmayan 15.490,36 TL gelir karşılığı Parti mal varlığının 2820 sayılı Kanun’un 75. ve 76. maddeleri gereği Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Parti il örgütlerinin gelirleri toplamı 40.005,77 TL olup bunun 17.343,13 TL’si üye yıllık aidatından, 22.557,64 TL’si bağış gelirlerinden, 105,00 TL’si faaliyet gelirlerinden oluşmaktadır.

9. İl örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 23.145,44 TL olup bunun 2.974,93 TL’si temsil ve ağırlama giderlerinden, 4.809,88 TL’si kırtasiye ve büro giderlerinden, 3.991,25 TL’si haberleşme giderlerinden, 9,45 TL’si taşıma giderlerinden, 865,82 TL’si seyahat giderlerinden, 6.200,00 TL’si kira giderlerinden, 84,50 TL’si bakım onarım giderlerinden, 2.899,16 TL’si vergi sigorta ve noter giderlerinden, 477,00 TL’si demirbaş giderlerinden, 833,45 TL’si teşkilata yardım giderlerinden oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Gezi Partisi Genel Merkezine gönderilen yazıyla;

Yevmiye No	Yevmiye Tarihi	Açıklama	Tutar (TL)
2	02.01.2014	Kira	600,00
9	15.01.2014	Hire Express Kırtasiye	156,00
12	15.01.2014	Hire Express Kırtasiye	100,00
18	17.01.2014	Halicılar Kırtasiye	42,57
21	20.01.2014	Ali Baba Kırtasiye	146,00
45	04.02.2014	Tom Flash kırtasiye	185,00

46	05.02.2014	Kira	600,00
54	05.03.2014	Kira	600,00
57	09.03.2014	Muaf Kafe- Temsil	105,00
64	05.04.2014	Civan Su- Temsil	260,00
65	06.04.2014	Kira	600,00
84	14.04.2014	Türk Telekom	23,50
85	14.04.2014	Türk Telekom	14,75
86	14.04.2014	Türk Telekom	20,00
87	16.04.2014	Türk Telekom	27,75
88	30.04.2014	CND Medya	206,38
91	06.05.2014	Kira	800,00
97	21.05.2014	Türk Telekom	19,75
98	05.06.2014	Kira	600,00
104	09.06.2014	Türk Telekom	40,00
105	09.06.2014	Türk Telekom	31,50
106	09.06.2014	AESAŞ	62,20
114	19.06.2014	Hoshila C Panel	350,00
115	23.06.2014	Türk Telekom	18,25
118	23.06.2014	İnternet	150,00
123	27.06.2014	İnternet	100,00
126	29.06.2014	Bismak Gıda	158,00
129	01.07.2014	Tesisat Bedeli	29,50
130	04.07.2014	Kira	600,00
133	07.07.2014	İnternet	50,00
136	09.07.2014	İnternet	100,00
139	10.07.2014	İnternet	50,00
142	14.07.2014	İnternet	350,00
145	14.07.2014	İnternet	70,00
148	14.07.2014	İnternet	50,00
151	18.07.2014	Türk Telekom	21,25
152	21.07.2014	İnternet	50,00
155	25.07.2014	Akcamlar gıda	235,00
156	31.07.2014	İnternet	200,00
159	31.07.2014	İnternet	100,00
162	31.07.2014	İnternet	100,00
168	02.08.2014	İnternet	100,00
171	05.08.2014	İnternet	60,00
174	05.08.2014	İnternet	50,00
178	06.08.2014	İnternet	140,00
181	08.08.2014	Kira	600,00
184	08.08.2014	Oset Reklam	141,60

186	11.08.2014	İnternet	50,00
190	16.08.2014	Ereler Gıda	119,15
194	18.08.2014	İnternet	50,00
197	18.08.2014	Türk Telekom	98,75
205	05.09.2014	Kira	600,00
214	11.09.2014	İnternet	150,00
217	11.09.2014	İnternet	80,00
220	11.09.2014	Teşkilat Yardımı	500,00
221	12.09.2014	İnternet	100,00
224	15.09.2014	İnternet	150,00
227	15.09.2014	İnternet	4,00
231	18.09.2014	Türk Telekom	18,50
232	19.09.2014	İnternet	100,00
235	21.09.2014	Oray Kırtasiye	150,00
237	22.09.2014	İnternet	100,00
240	23.09.2014	İnternet	50,00
243	30.09.2014	Oray Ofis	104,11
244	30.09.2014	Oray Ofis	110,90
246	01.10.2014	C Panel	100,00
255	09.10.2014	Kira	600,00
251	08.10.2014	Özka Kırtasiye	45,00
254	08.10.2014	Özka Kırtasiye	45,00
255	09.10.2014	Kira	600,00
259	09.10.2014	Mey Temsil	100,00
263	14.10.2014	İnternet	45,00
266	20.10.2014	İnternet	50,00
269	20.11.2014	Türk Telekom	18,25
270	24.11.2014	İnternet	100,00
273	24.11.2014	İnternet	29,00
278	02.12.2014	Türk Telekom	18,25
279	02.12.2014	İnternet	30,00
282	09.12.2014	İnternet	49,00
285	15.12.2014	İnternet	49,00
288	17.12.2014	Teşkilat Yardımı	50,00
TOPLAM:			13.577,91

Partinizin 2014 yılı işletme defterinde kayıtlı olan ve yukarıdaki tabloda ayrıntıları verilen toplam 13.577,91 TL tutarındaki harcamaya ait fatura veya fatura yerine geçen belge gönderdiğiniz gider evrakları içerisinde bulunmamaktadır. Bu harcamalara ilişkin varsa faturaların, fatura yerine geçen belgelerin veya harcamanın doğruluğunu gösterecek

muhtevaya sahip diğer tevsik edici belgelerin tarafımıza gönderilmesi; bu belgeler yok ise bu belgelerin bulunmama nedeninin izahı;” istenmiştir.

Parti söz konusu yazıya cevap vermemiştir.

2820 sayılı Kanun’un 74. maddesinin altıncı fıkrasında “*Siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hallerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik ederler. Ancak kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hallerde, fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örnekleri kullanılabilir.*” 75. maddesinin dördüncü fıkrasında “*Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir.*” ve 76. maddesinin son fıkrasında: “*Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedilir.*” denilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hâllerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik etmek zorundadırlar. Ayrıca kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hâllerde de fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örneklerin kullanılması gerektiği ilgili Kanun maddesinde ifade edilmiştir. Yapılan incelemede ise gider belgeleri içinde toplam değeri 13.577,91 TL olan harcamaya ait fatura, fatura yerine geçen belge veya harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip tevsik edici belgenin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu sebeple Genel Merkez kesin hesabında gösterilen ve tevsik edilmeyen 13.577,91 TL gider karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Parti il örgütlerinin giderleri 44.775,94 TL olup bunun 4.390,48 TL’si temsil ve ağırlama giderlerinden, 2.047,33 TL’si kırtasiye ve büro giderlerinden, 1.269,35 TL’si haberleşme giderlerinden, 659,81 TL’si seyahat giderlerinden, 28.885,00 TL’si kira giderlerinden, 153,48 TL’si bakım onarım giderlerinden, 2.203,74 TL’si ısınma, elektrik ve temizlik giderlerinden, 4.109,37 TL’si vergi, sigorta ve noter giderlerinden, 1.057,38 TL’si teşkilata yardım giderlerinden oluşmaktadır.

13. İl örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede giderlerin 2820 sayılı Kanun’a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

14. Partinin 2014 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede herhangi bir taşınmaz mal ve menkul kıymet ediniminin olmadığı, edinilen 477,00 TL tutarındaki taşınımın ise Kanun'a uygun olarak edinildiği anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Gezi Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Kanun'a uygun olmayan 15.490,36 TL gelir, 13.577,91 TL gider olmak üzere toplam 29.068,27 TL karşılığı Parti mal varlığının 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2014 yılı kesin hesabında gösterilen 62.739,13 TL gelir ve 67.921,38 TL giderin Hazineye irat kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğuna,

8/11/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ